

[Statsministeren.]

den Fortolkning af Ordensspørgsmaalet, som Folketinget slog fast i Samlingen 1909—10, hvor Rigsdagen erklærede, at Ordensvæsenet var noget, der udelukkende henhørte under Kongen.

Som alt sagt, vi undgik i disse Ordførertaler det store Overfald paa Fagforeningerne, men vi fik jo alligevel en lille Mundsmag paa, hvad der i den Henseende anses for nødvendigt, særlig fra Venstres Ordførers Side. Dette ærede Medlem var jo misforstået med, at der ikke var sket nogen Løn- og lønansættelse i større Stil, og han hævdede den gamle Teori — ja egentlig noget, der er meget mindre end en Teori —, at høj Løn er Aarsag til Arbejdsløshed.

Jeg synes egentlig det er sørgeligt, at en Mand, der ønsker at være Vejleder for andre, aabenbarer sliq Uvidenhed. Thi han kunde med største Lethed have skaffet sig Underretning om, at der er Arbejdsløshed ogsaa i de Lande, der har den allerlaveste Arbejdsløn. Arbejdsløsheden har til Tider været overmaade betydelig i saadanne Lande med lav Arbejdsløn og er det i Øjeblikket i Lande med langt lavere Arbejdsløn end den danske.

Og vi behøver jo ikke at gaa udenfor Landet for at se det. Vi kan se det i de Perioder, da vi ikke havde de af det ærede Medlem saa forhadte Fagforeninger. Det ærede Medlem vil vel ikke paastaa, at den Gang vi næsten ingen Løn fik for vort Arbejde, var der ingen Arbejdsløshed. Jeg har i alt Fald levet, hvad det ærede Medlem maaske ikke har, i den Tid, da min Fader fik en Løn af 9—10 Kr. pr. Uge for 12—13 Timers Arbejdsdag, og samtidig var der Tusinder af arbejdsløse, praktisk talt hver anden Arbejder her i Landet. De blev den Gang ikke optalt, det er Forskellen. Der var ingen Arbejdsløshedsstatistik, der var ingen Arbejdsløshedsunderstøttelse, de havde intet andet Sted at gaa hen for at faa Understøttelse end til Fattigvæsenet, og Tallene paa, hvor mange der for 30—50 Aar siden var under Fattigvæsenet, er en god Vejledning til at se, hvor mange arbejdsløse der fandtes.

Paa den Maade praktiserede man i svunden Tid sin Forsorg for de arbejdsløse — og havde den Tilfredsstillelse, at de ogsaa mistede deres Valgret og levede videre i Elendigheden. Det er det Samfundsideal, det ærede Medlem har: lav Arbejdsløn og Fattigvæsenet som eneste Udsigt for dem, der har denne lave Arbejdsløn.

Sandheden er jo, at lav Løn giver ringe Købeevne og stor Arbejdsløshed. Det er netop Mangelen paa Købeevne, i England og

Tyskland specielt, der medfører Vanskelighederne for det danske Landbrug. Arbejdsløsheden er jo baade her og andetsteds en naturlig Følge af de Ulykker, Krigen førte ind over Landene, den hidførte bl. a. de mægtige Byrder, som Landene slæber med efter Krigen, og som tvinger Købeevnen ned, og supplerede med de Virkninger, som den mægtige tekniske Udvikling, den saakaldte Rationalisering, i hvert Fald for en længere Overgangstid medfører baade i Landbrug og i Industri baade ude i Verden og herhjemme.

Det er jo da en Kendsgerning, at det danske Landbrugs Produktion er steget mægtigt, uden at Arbejderantallet i det danske Landbrug er steget tilsvarende. Det er Rationaliseringen, der er gennemført. Man producerer flere Gange saa meget, tror jeg, som for en Række Aar siden, med nogenlunde den samme Arbejderstyrke. Jeg har forleden her lige udenfor København set en Maskine, der besørgede visse Arbejder, til hvilke der tidligere ved samme Produktion anvendtes 150 Mand. Nu anvendes der den Maskine og 12 Mand. Hvis denne Maskines Varer nu er saa billige, at der bliver forøget Afsætning, kan det jo være, at det en Gang med Tiden retter sig. Men der bliver i alt Fald en Overgangstid, indtil denne Billighed opnaas, og indtil Folk faar Lyst til at købe disse billige Varer. Det kan jo for visse Varers Vedkommende blive nok saa vanskelligt; hvis det drejer sig om Skærver, er det naturligvis ikke saa let at forbruge ubegrænset mange deraf, som hvis det var visse Fødevarer, som blev billige.

Det er muligt, at hele denne Udvikling en Gang paa ny bringer Forholdene i Lave, gør dem taaleligere, end de er nu; men det er jo ganske afgjort, at denne over hele Verden gaaende Rationalisering medfører en voldsom, katastrofal Tilstand for Arbejderklassen i alle Lande. Det nytter virkelig ikke, at man her kommer og forsøger at fortælle os eller andre, at det er høj Arbejdsløn, der gør det, thi den har intet som helst dermed at gøre.

Dernæst er det ogsaa en Overdrivelse, naar man nu vil paastaa, at Forholdene her er mørkere end nogen Sinde tidligere. Nej, den sidste Opgørelse over Arbejdsløsheden viser, tror jeg, 58 000 arbejdsløse, men det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal har oplevet ganske anderledes Tal i sin Regeringstid. De har været oppe omkring 100 000; Aarene 1927 og 1928 var jo Rekordaar i dansk Arbejdsløshedsstatistik Historie, og det var under det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdals Førerskab. Nu siger jeg ikke dermed, at det ærede Medlem har Ansvar for